

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 80. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789473872/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

jeg blev ganske bange for hende, uagtet jeg fandt hende smuk på sin måde. Der var noget i hendes udtryk i dette øjeblik, som jeg fandt upassende uden at kunne gøre mig rede for, hvad det var, og talte hun til mig, måtte jeg uvilkårligt slå mine øjne ned.

Stakkels Lotte Oehlenschläger! Hvem havde kunnet ane, når man hin aften så den kække overmodige pige, at skæbnen havde bestemt hende en sådan række af ydmygelser og modgang som den, hendes senere liv førte med sig, og som upåtvivleligt lagde hende i graven i den unge alder. Hun var en slags Ragnhild, der enten måtte sejre eller dø; hun sejrede ikke. Oehlenschläger tiltrak sig især min opmærksomhed ved sit skønne hoved. Det blanke, bløde, sorte hår faldt så smukt om den høje, ædle digterpande; de smukke øjne lyste af ild, og han udbredte en elskværdig gemytlighed ved sin tone og hele sit væsen. Han betragtede mig flere gange stift og med en vis nysgerrighed og sagde mig, førend han gik, nogle forbindelige ord om, hvad han alt havde set mig udføre på scenen. Da de var borte, og jeg lå i min seng, kunne jeg længe ikke falde i søvn for tanken om digteren og hans datter.

Også komponisten Kuhlau så jeg her for første gang. Han gjorde et godt indtryk på mig, da jeg først havde forsonet mig med, at han kun havde ét øje; men dette ene var så smukt, at man måtte sørge over, at der ikke var to i det ellers velformede ansigt. Han var gemydlig, ligefrem og havde et så godmodigt præg, at endog jeg indlod mig i spøg med ham. Han og Wexschall kom i passiar til langt ud på natten. Kuhlau var som bekendt en ven af druesaften, og i talens løb sad de og drak og drak således, at da Kuhlau endelig brød op for at gå, var det kendeligt, at den gode musikus havde drukket mere end vel var. Wexschall bemærkede dette og sagde: »Kom, jeg vil følge Dem hjem! Natten er smuk.« Han boede nemlig i Lyngby. Med ængstelse så jeg efter dem, da de vandrede op ad vejen, som dengang højnede sig temmelig stærkt, og jeg så, hvor besværligt det faldt Kuhlau at holdt takt med sin ledsager. De andre lo heraf, men jeg havde set for meget af sligt i mit hjem, til at jeg kunne få fat på den komiske side. Dagen efter kom den geniale Kuhlau atter, og idet han trådte ind i stuen, gik han hen til madam Wexschall, kyssede hende på hånden og sang:

»Wer niemals einen Rausch gehabt,
Der ist kein braver Mann!«

Henned opløste scenen fra forrige aften sig i spøg og latter. [Også Christian Winther fandt ofte vejen gennem skoven, ryggede på sin cigar, til det venlige Ermelundshus. Han var en af madam Wexschalls beundrere, ligesom og den unge pige, der nylig havde udfolder sine vinger, lod til at fængsle den unge flygtige sanger.]

Den tid, jeg opholdt mig her, gik kun altfor hurtigt; da den endte, begyndte mine gamle sorger, og nye kom til. Overgangen fra dette yndige opholdssted til mit ulykkelige hjem følte jeg kun altfor dybt og tungt. Jeg havde været tilmode som en fange, der var sluppen ud i det frie og nu atter skulle indespærres; jeg havde fået en forsmag på, hvorledes man har det, når man går rolig i seng og står rolig op uden frygt for alle de urolige ånder, der desværre huserede i mine forældres bolig. At jeg selv var blevet voksen og havde set noget mere af livets lysere sider, måtte jo kun bidrage til at lade mig føle vore ulykkelige forhold så meget dybere. Min eneste trøst var ved denne tid min gifte søsters lille datter; med dette barn på mit skød – ak! hvor ofte har jeg ikke grædt hende og mig i søvn i en krog af stuen for atter at vågne til de uhyggelige, huslige scener, ved hvilke jeg måtte stille tilfreds mellem mine ophidsede forældre, og hvor jeg både ønskede og frygtede Hermans komme, da han var den eneste, hvis nærværelse bragte stilhed tilveje. Fra denne side begyndte der nu imidlertid at melde sig en ny række lidelser. Hermans følelser for mig trådte efterhånden tydeligere og tydeligere frem. Hans skinsyge og sorg over min kulde tiltog med hver dag. Hans lidenskab – thi, som hans følelse nu viste sig, kan den kun kaldes således – satte min standhaftighed og viljekraft på så hårde prøver, som der næppe ofte kræves af en pige i min alder. [Men et forsyn stod mig bi – thi det føler jeg med dyb taknemmelighed – at kun ved dets hjælp lykkedes det mig at modstå hans tårer, hans heftige udbrud, hans bønner og løfter og slippe ren og ufordærvt ud af dette forhold.] Jeg er fuldt og fast overbevist om, at dette menneske kunne ofre sit liv for mig; han satte mig så højt og nærrede så stor ærbødighed for mig, at han ofte udtalte sig om mig, som om jeg var et højere væsen – og dog! – Ak, hvilke forvildelser og modsigel-